

The methods and forms of work of enriching the experience of professional and creative self-realization of future masters of educational and pedagogical sciences are outlined. They can be called: project-oriented learning; problem-based learning; case method; trainings; master classes; pedagogical practice; psychological trainings, etc. It is noted that the enrichment of the experience of professional and creative self-realization of future masters of educational and pedagogical sciences is positively influenced by the use of information and communication technologies, in particular, the creation by students of education of their own multimedia presentations, the development of websites and blogs, the use of online resources for training and professional and creative self-development. The participation of future master teachers in creative circles and associations is effective and effective, which leads to an increase in their level of interest in professional growth, exchange of experience, cooperation with colleagues, and implementation of creative projects. It is effective to implement personally-oriented methods of enriching the experience of professional and creative self-realization of future masters of educational and pedagogical sciences - such as self-analysis and self-assessment (awareness of one's strengths and weaknesses, determination of goals and directions of self-development), keeping a diary: recording one's thoughts, ideas, achievements, problems, which contributes to better self-knowledge and self-improvement.

Key words: *improvement, experience, future master's degree, teacher, professional and creative self-realization, development, technologies, management, formation*

Стаття надійшла до редакції 22.04.2024 р.

УДК 378.011.3-051:377

DOI [HTTPS://DOI.ORG/10.33989/2075-146X.2024.33.309951](https://doi.org/10.33989/2075-146X.2024.33.309951)

ЛАРИСА ГРИЦЕНКО

ORCID: 0000-0003-4754-4593

ПАВЛО КУЗЬМЕНКО

ORCID: 0000-0003-2492-9087

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

ЛЮДМИЛА ЧИСТЯКОВА

ORCID: 0000-0002-9076-2484

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ПРОЄКТУВАЛЬНИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНОГО НАВЧАННЯ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

У статті розглянуто технологічний підхід до формування проєктувальних умінь майбутніх педагогів професійно-практичного навчання в закладах професійно-технічної освіти. Охарактеризовано поняття «проєктувальні уміння» та їх значення у сучасному освітньому контексті. Детально розглянуто компоненти формування проєктувальних умінь для педагогів професійно-практичного навчання. Проаналізовано сучасні підходи до формування проєктувальних умінь, зокрема методики та програми, спрямовані на їх розвиток у майбутніх педагогів. Особлива увага приділена технологічному підходу до формування проєктувальних умінь, який включає в себе використання сучасних технологій у навчальному процесі. Досліджено роль технологічного підходу у забезпеченні ефективного формування проєктувальних умінь педагогів професійно-практичного навчання. Результати аналізу показують, що впровадження технологічного підходу сприяє покращенню якості навчання та підготовки майбутніх педагогів.

Ключові слова: *технологічний підхід, проєктувальні уміння, педагоги професійно-практичного навчання, професійно-технічна освіта*

Постановка проблеми. Формування проєктувальних умінь у педагогів професійно-практичного навчання є надзвичайно важливим аспектом їхньої професійної підготовки. Основними завданнями, що стоять перед викладачами професійно-практичного навчання, є надання здобувачам необхідних знань, формування навичок та розвиток їх компетенцій для успішної роботи у сучасному професійному середовищі. Важливим є розвиток проєктувальних умінь, які включають в себе такі компоненти, як аналіз потреб, розробка концепцій, планування та організація проєктів, виконання проєктів, а також

оцінка та контроль їх результатів. Ці уміння дозволяють викладачам активно застосовувати практичні завдання та проекти у освітньому процесі, що сприяє підвищенню мотивації та зацікавленості здобувачів, розвитку їхніх творчих навичок та критичного мислення.

З огляду на швидкий технологічний прогрес і зміни у сучасному професійному середовищі, викладачам професійно-практичного навчання необхідно відповідати на зміни та використовувати сучасні технології для формування проєктувальних умінь. Технологічний підхід до розвитку цих умінь уможлиблює використання інноваційних інструментів та методів навчання, які забезпечують більш ефективну і результативну підготовку педагогів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема підготовки майбутніх фахівців до проєктувальної діяльності розглянута у низці досліджень українських науковців. Теоретичні основи професійної педагогіки розкрили у своїх дослідженнях вчені В. Безпалько, С. Гончаренко, Р. Гуревич, І. Зязюн, Н. Ничкало та інші, які висвітлювали важливі аспекти підготовки майбутніх фахівців. Проблема удосконалення професійної освіти на основі компетентнісного підходу відображена у роботах М. Козяр, Л. Лук'янової, Л. Руденко, в яких зосереджено увагу на розвитку компетентностей майбутніх фахівців, включаючи проєктувальні уміння. Дидактичні основи викладання навчальних дисциплін були розглянуті Н. Брюхановою, Д. Кільдеровим, О. Коваленко, А. Литвиним, С. Шевчуком та іншими. Ці науковці зосередилися на методах та підходах до ефективного викладання, в тому числі в контексті розвитку проєктувальних умінь. Педагогічні засади проєктувальної діяльності та формування проєктувальних умінь стали об'єктом досліджень В. Бербеця, О. Коберника, В. Сидоренка, А. Цини та інших науковців. Вони вивчали процеси, методи та підходи, що сприяють розвитку проєктувальних умінь майбутніх фахівців.

Ці дослідження висвітлюють різні аспекти підготовки майбутніх фахівців до проєктувальної діяльності і відображають важливість розвитку проєктувальних умінь у контексті професійно-педагогічного навчання, проте технологічний підхід розвитку проєктувальних умінь розкрито недостатньо повно.

Мета й завдання статті – дослідити та проаналізувати роль технологічного підходу в розвитку проєктувальних умінь майбутніх педагогів професійно-практичного навчання та виявити його важливість у контексті підготовки педагогів для сучасних закладів професійно-технічної освіти.

Результати дослідження. Роль проєктувальних умінь у професійно-практичному навчанні є надзвичайно важливою з точки зору підготовки майбутніх фахівців. Такі уміння включають комплекс знань, навичок та вмінь, що дозволяють здобувачам успішно вирішувати реальні професійні завдання, застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях та розробляти нові інноваційні рішення.

У контексті професійно-практичного навчання проєктувальні уміння набувають особливого значення, оскільки вони сприяють розвитку креативності, критичного мислення, комунікаційних навичок та здатності до колективної роботи. Вони допомагають здобувачам розуміти сутність та особливості своєї професії, а також виробляти практичні навички, необхідні для ефективного виконання професійних завдань у майбутньому. Проєктувальні уміння є ключовим елементом сучасної освіти і мають велике значення в контексті підготовки майбутніх фахівців. Вони охоплюють комплекс знань, навичок та вмінь, що дозволяють здобувачам ефективно працювати з реальними професійними завданнями, розвивати творчість, критичне мислення та здатність до самостійної роботи.

Визначення поняття «проєктувальні уміння» в освітній літературі зустрічається в різних контекстах та залежить від особливостей конкретної галузі знань. У загальному розумінні проєктувальні уміння визначаються як комплекс навичок та вмінь, необхідних для розробки, впровадження та оцінки проєктів у певній сфері діяльності.

У сучасному освітньому контексті проєктувальні уміння набувають особливого значення. Вони є важливою складовою сучасних освітніх стандартів та підходів до навчання, таких як компетентнісний підхід та активне навчання. Вироблення проєктувальних умінь у здобувачів сприяє їхньому активному залученню до навчального процесу, стимулює самостійність, творчість та ініціативу. Такі уміння допомагають здобувачам розуміти сутність своєї професії, виявляти і розвивати власні ідеї та рішення, аналізувати проблеми та шукати ефективні шляхи їх вирішення. Вони також сприяють розвитку комунікаційних навичок, здатності до колективної роботи та вміння працювати в інтердисциплінарних групах.

У професійно-практичному навчанні проєктувальні уміння виявляються як здатність до розробки та реалізації проєктів, орієнтація на результат та здатність до самоконтролю та оцінки власної діяльності. Ці уміння дозволяють здобувачам застосовувати теоретичні знання та навички в реальних професійних ситуаціях, розвивати креативні підходи та здатність до інноваційної діяльності.

У сучасному освітньому контексті проєктувальні уміння мають важливе значення для розвитку здобувачів як професіоналів. Вони сприяють формуванню комплексу ціннісних орієнтацій, забезпечують навички самоорганізації та самовдосконалення, розвивають здатність до творчого та

критичного мислення. Крім того, вони підготовлюють здобувачів до викликів сучасного ринку праці, де вимагається гнучкість, інноваційність та здатність до ефективної комунікації та співпраці в колективі (Романов, Пащенко & Шимановський, 2018).

Отже, проєктувальні уміння надважливі у сучасному освітньому контексті, оскільки вони сприяють розвитку здобувачів як самостійних, творчих та компетентних професіоналів. Формування цих умінь в процесі професійно-практичного навчання сприяє активному залученню здобувачів до навчального процесу та готує їх до викликів сучасного професійного середовища.

Визначення компонентів формування проєктувальних умінь для педагогів професійно-практичного навчання є важливим аспектом розвитку освітньої системи. Дослідження цієї теми дозволяє встановити ключові складові, які сприяють ефективному формуванню цих умінь у педагогів і підвищують їх професійну компетентність.

Одним із компонентів формування проєктувальних умінь є знання. Викладачеві важливо мати розуміння основних принципів та методів проєктування, також необхідно знати актуальні технології та інструменти, які застосовуються у проєктній діяльності. Це допомагає їм визначити цілі проєкту, розробляти плани та стратегії його реалізації та оцінювати його результати (Горбатюк, Кабак, 2015).

Ще одним компонентом є навички. Уміле володіння практичними навичками дозволяють викладачам ефективно керувати проєктними процесами, організовувати роботу команди, використовувати інноваційні підходи та методики у своїй діяльності. Навички управління часом, ресурсами та комунікацією є особливо важливими для успішної реалізації проєктів.

Третій компонент – це креативність і творчість. Здатність генерувати нові ідеї, шукати нетрадиційні рішення та стимулювати творчість у здобувачів – сьогодні це одна із важливих компетентностей педагога професійно-практичного навчання, що допомагає стимулювати інновації, розвивати альтернативні підходи до вирішення завдань і сприяє постійному розвитку професійної практики. Останнім компонентом є орієнтація на результат. Педагоги професійно-практичного навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти повинні бути спрямовані на досягнення конкретних результатів у проєктній діяльності. Це включає постановку мети, розробку стратегії, визначення критеріїв успіху та відповідність отриманих результатів поставленим цілям.

Таким чином, компоненти формування проєктувальних умінь для педагогів професійно-практичного навчання включають: знання, навички, креативність і творчість, а також орієнтацію на результат. Розвиток цих компонентів сприяє підвищенню професійної компетентності педагогів і створює умови для якісного та інноваційного професійно-практичного навчання.

Серед сучасних підходів до формування проєктувальних умінь можна виділити компетентнісний підхід. Він базується на розвитку ключових компетенцій, необхідних для успішного проєктування, таких як критичне мислення, творчість, комунікативні навички, уміння працювати в команді тощо. Цей підхід дозволяє інтегрувати теоретичні знання з практичними навичками та розвивати комплексну професійну готовність педагогів.

Крім того, існують різноманітні методики та програми, спрямовані на розвиток проєктувальних умінь у майбутніх педагогів. Вони можуть включати активне навчання, таке як проєктні завдання, рольові ігри, ділові симуляції та інші методи, що допомагають здобувачам практично застосовувати отримані знання та навички. Важливим елементом таких методик є сприяння розвитку творчості, самостійності та комунікативних вмінь учасників навчального процесу.

Іншим методологічним підходом до формування проєктувальних умінь для педагогів професійно-практичного навчання є технологічний підхід.

Термін «технологія» з'явився внаслідок науково-технічного прогресу та розвитку вчення про методи та засоби оброблення різних матеріалів. Різні джерела тлумачать це поняття як похідне від грецького «Τεχνή» – майстерність, техніка, та «Λογος» – вчення, тобто науку про способи задоволення потреб людства за допомогою технічних засобів (знарядь праці).

У педагогічній науці термін «технологія» зазнав змін у своєму значенні, починаючи від «технології в світі» до «технології в освіті» і, згодом, до «педагогічної технології». В даний час існує різні формулювання цього поняття, залежно від того, які аспекти освітнього технологічного процесу висвітлюють автори.

Один з підходів до розуміння технологій навчання пов'язаний з походженням їх з програмованого навчання та використанням обчислювальної техніки у навчальному процесі. Потреба в гнучкому реагуванні на освітні процеси у вищій освіті та досягненні найбільш ефективних навчальних цілей призвела до розповсюдження педагогічних технологій, які швидко знайшли своє місце в дидактиці вищої школи.

Наукові дослідники М. Михайліченко та Я. Рудик провели аналіз наукової літератури і виділили кілька підходів до тлумачення терміну «педагогічна технологія»: освітня технологія як новаторський засіб навчання; освітня технологія як відкрита педагогічна система; освітня технологія як сукупність

дій (система дій) або діяльність; освітня технологія як проект (модель) навчально-виховного процесу; освітня технологія як галузь науки або педагогічне знання (Михайліченко, Рудик, 2016, с. 24-25).

Оптимізація освіти розглядається з різних позицій, включаючи погляди С. Гончаренка, який визначає технологію навчання як системний метод, спрямований на створення, застосування і організацію всього процесу навчання та засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів та їх взаємодії з метою оптимізації освіти (Гончаренко, 2008, с. 225). І. Зязюн пропонує інше бачення педагогічної технології, яку він розглядає як складову педагогічної техніки, що включає дві групи компонентів: перша пов'язана з умінням управляти власною поведінкою, а друга – з умінням впливати на особистість і колектив, розкриваючи технологічний аспект навчального і виховного процесу (Зязюн, 2004, с. 44).

У практичній реалізації будь-якого теоретичного знання необхідні відповідні інструменти, і часто таким інструментом виступає технологія. Поняття «освітня технологія» вже широко використовується в наукових та педагогічних колах. О. Дубасенюк цитує визначення Асоціації педагогічних комунікацій та технологій США, згідно з яким «освітня технологія є комплексним, інтегрованим процесом, що включає людей, ідеї, засоби і методи організації діяльності для аналізу проблем планування, забезпечення, оцінювання та керування розв'язками, охоплюючи всі аспекти засвоєння знань» (Дубасенюк, 2011, с. 77).

Р. Гуревич визначає поняття «педагогічна технологія» (Гуревич, 2014, с. 5) через три аспекти. По-перше, він розглядає її як наукову дисципліну в межах педагогічної науки, яка вивчає і розробляє цілі, зміст і методи навчання та педагогічних процесів. По-друге, він розглядає її як процесуально-описовий елемент, що включає опис (алгоритм) процесу, а також сукупність цілей, змісту, методів і засобів для досягнення запланованих результатів навчання. По-третє, він розглядає її як процесуально-діючий компонент, що охоплює здійснення педагогічного процесу та функціонування всіх особистісних, інструментальних і методологічних педагогічних засобів.

Згідно з поглядами вченого, педагогічна технологія функціонує на трьох рівнях: як наука, що досліджує найбільш раціональні шляхи навчання; як система методів, принципів і регуляторів, що застосовуються у навчанні; і як реальний процес навчання.

Педагогічна технологія застосовується для визначення різних рівнів: загальнопедагогічної технології (макротехнології), яка є синонімом певної педагогічної системи і включає визначення цілей, змісту, засобів, методів та форм навчання, а також алгоритму діяльності суб'єктів; мікротехнології, яка включає сукупність методів і засобів реалізації змісту навчання в рамках конкретного предмета (методика викладання навчальних дисциплін); та локальної технології, яка визначає розв'язання окремих дидактичних завдань (Калашнікова, Жерновнікова, 2016, с. 117).

Більшість учених визначають педагогічну технологію як цілісну педагогічну систему, що складається з мети, змісту, методів та засобів, а також послідовності дій суб'єктів і об'єктів освітнього процесу. Згідно з І. Дичківською, педагогічні технології можна класифікувати за рівнем їх застосування в освітньому процесі на загальнопедагогічні (які ідентичні педагогічній системі), предметно-методичні (які стосуються окремої методики вивчення конкретного предмета) та локальні (які охоплюють окремі частини навчально-виховного процесу і розв'язують окремі дидактичні та виховні завдання, а також охарактеризовують окремі види діяльності на заняттях) (Дичківська, 2004, с. 41).

О. Дубасенюк також пропонує подібну класифікацію рівнів використання педагогічних технологій: перший рівень – загальнопедагогічний, який охоплює загальнодидактичну та загальновиховну технологію і визначає цілісний освітній процес у певному регіоні або навчальному закладі на певному ступені навчання; другий рівень – предметно-методичний, коли педагогічна технологія використовується як окрема методика вивчення; третій рівень – локальний (модульний рівень), який акцентує увагу на технології окремих частин навчально-виховного процесу, таких як формування понять, виховання особистісних та професійних якостей, засвоєння нових знань, контроль і корекція, самостійна робота тощо. Основними технологічними мікроструктурами є прийоми, ланки, елементи, дії, етапи та інші (Дубасенюк, 2011, с. 78).

Упровадження педагогічної технології базується на дотриманні певних вимог, які гарантують ефективність її використання. Ці вимоги включають концептуальність (побудована на науковій концепції), системність (взаємозв'язок між її компонентами), керованість (діагностичне цілепокладання, планування, проектування процесу навчання, поетапну діагностику, варіювання засобів і методів для корекції результатів), ефективність (досягнення результатів з оптимальними витратами) та відтворюваність (застосування в інших подібних умовах) (Калашнікова, Жерновнікова, 2016, с. 117).

Технологічний підхід визначає орієнтацію педагогічної діяльності на оптимізацію, удосконалення та підвищення результативності освітнього процесу шляхом використання інструментів, засобів та

інтенсифікації. Цей підхід враховує об'єктивні дидактичні закономірності і забезпечує досягнення поставленого результату у відповідності до визначених цілей та умов.

Отже, технологічний підхід можна розглядати як послідовну практичну інтерпретацію цілей, змісту, засобів, форм та методів навчання, спрямовану на досягнення конкретного результату. Це вимагає врахування об'єктивних психологічних та дидактичних закономірностей процесу засвоєння знань та вмінь, а також вибір відповідних методів, організаційних форм та навчальних засобів, враховуючи специфіку навчальної діяльності суб'єктів освіти.

Для ефективного впровадження технологічного підходу необхідно враховувати різноманітні фактори, що впливають на його успішність.

Перш за все, визначення факторів успішного впровадження технологічного підходу є важливим кроком. Це означає аналізування та розуміння чинників, які сприяють досягненню мети використання технологічного підходу в процесі формування проєктувальних умінь. Такі фактори можуть включати наявність необхідних ресурсів, підтримку адміністрації, наявність кваліфікованих педагогів, адекватне оцінювання тощо. Крім того, обговорення необхідності підготовки педагогів до використання сучасних технологій є важливим аспектом успішного впровадження технологічного підходу. Педагоги повинні бути ознайомлені з новими технологіями, розуміти їх потенціал та вміти ефективно застосовувати їх у освітньому процесі. Це може вимагати додаткової підготовки, навчання та підтримки з боку університетських або навчальних центрів.

Нарешті, при впровадженні нового підходу можуть виникати виклики та перешкоди, які необхідно врахувати та подолати. Такі перешкоди можуть включати неприйняття з боку здобувачів або педагогів, технічні обмеження, недостатню підтримку з боку адміністрації, традиційність навчальних методів тощо. Вирішення цих викликів вимагатиме творчості, адаптації та співпраці між всіма зацікавленими сторонами.

Загалом, впровадження технологічного підходу вимагає уваги до факторів успішності, підготовки педагогів та розуміння можливих викликів та перешкод. Це допоможе створити сприятливі умови для ефективного використання технологічного підходу у формуванні проєктувальних умінь здобувачів.

Результати дослідження. В результаті теоретичного огляду можна зробити наступні висновки. Технологічний підхід є важливим і перспективним напрямом у формуванні проєктувальних умінь педагогів професійно-практичного навчання. Його впровадження в освітній процес може сприяти покращенню якості навчання та розвитку ключових компетенцій у педагогів. При цьому необхідно враховувати такі аспекти, як наявність необхідних ресурсів, підтримка адміністрації та підготовка педагогів до використання сучасних технологій. Для подальших досліджень важливими напрямками можуть стати вивчення ефективності різних методів інтеграції технологічного підходу в освітній процес, розробка і апробація нових педагогічних інструментів та оцінка їх впливу на розвиток проєктувальних умінь у майбутніх педагогів практичного навчання.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Технологічний підхід виявляється важливим інструментом у формуванні проєктувальних умінь педагогів професійно-практичного навчання. Він сприяє оптимізації навчального процесу та підвищенню результативності. Отже, використання технологічного підходу у формуванні проєктувальних умінь педагогів є необхідним для досягнення якісної освіти та підготовки сучасних фахівців.

Подальші дослідження можуть зосередитися на впливі використання технологічного підходу на результати навчання педагогів та їхню професійну підготовку, сприяти розширенню нашого розуміння впровадження технологічного підходу у формуванні проєктувальних умінь майбутніх педагогів професійно-практичного навчання та вдосконаленню процесу підготовки сучасних фахівців.

Список використаних джерел

- Актуальні проблеми технологічної і професійної освіти: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* (2018). Глухів: РВВ Глухівського НПУ ім. О. Довженка.
- Гончаренко, С. У. (2008). *Педагогічні дослідження: метод. поради молодим науковцям*. Київ; Вінниця: ДОВ «Вінниця».
- Горбатюк, Р. М., Кабак, В. В. (2015). *Підготовка майбутніх інженерів-педагогів до професійної діяльності засобами комп'ютерних технологій: монографія*. Луцьк: ВМА «ТЕРЕН».
- Гуревич, Р. С. (2014). Використання сучасних технологій навчання у ВНЗ. *Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія*, 2, 3-10.
- Дичківська, І. М. (2004). *Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб.* Київ: Академвидав.
- Дубасенюк, О. А. (2011). Упровадження освітніх інновацій у вищій освіті. В кн. П. Ю. Саух (Ред.), *Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія* (с. 62-92). Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка.
- Зязюн, І. А. (2004). *Педагогічна майстерність: підручник*. 2-ге вид. допов. і переробл. Київ: Вища шк.

- Калашнікова, Л. М., Жерновникова, О. А. (2016). *Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях: навчальний посібник*. Харків.
- Михайліченко, М. В., Рудик, Я. М. *Освітні технології: навчальний посібник*. Київ: ЦП «КОМПРИНТ».
- Романов, Л. А. (Ред.). (2018). *Проектні технології навчання учнів професійно-технічних навчальних закладів (для педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів): довідник*. Київ: ІПТО НАПН України.

References

- Aktualni problemy tekhnologichnoi i profesiinoi osvity [Actual problems of technological and professional education]*. (2018). materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii. Hlukhiv: RVV Hlukhivskoho NPU im. O. Dovzhenka [in Ukrainian].
- Dychkivska, I. M. (2004). *Innovatsiini pedahohichni tekhnologii [Innovative pedagogical technologies]: navch. posib.* Kyiv: Akademvydav [in Ukrainian].
- Dubaseniuk, O. A. (2011). Uprovadzhenia osvitnikh innovatsii u vyshchii osviti [Implementation of educational innovations in higher education]. In P. Yu. Saukh (Ed.), *Innovatsii u vyshchii osviti: problemy, dosvid, perspektyvy [Innovations in higher education: problems, experience, prospects]: monohrafiia* (pp. 62-92). Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU im. Ivana Franka [in Ukrainian].
- Honcharenko, S. U. (2008). *Pedahohichni doslidzhennia : metod. porady molodym naukovtsiam [Pedagogical research: method. advice to young scientists]*. Kyiv; Vinnytsia: DOV «Vinnytsia» [in Ukrainian].
- Horbatiuk, R. M., & Kabak, V. V. (2015). *Pidhotovka maibutnikh inzheneriv-pedahohiv do profesiinoi diialnosti zasobamy kompiuternykh tekhnologii [Preparation of future engineers-pedagogues for professional activities by means of computer technologies]: monohrafiia*. Lutsk: VMA «TEREN» [in Ukrainian].
- Hurevych, R. S. (2014). Vykorystannia suchasnykh tekhnologii navchannia u VNZ [Use of modern learning technologies in universities]. *Teoriia i praktyka upravlinnia sotsialnyimi systemami: filozofii, psykholohiia, pedahohika, sotsiologiia [Theory and practice of managing social systems: philosophy, psychology, pedagogy, sociology]*, 2, 3-10 [in Ukrainian].
- Kalashnikova, L. M., & Zhernovnykova, O. A. (2016). *Pedahohika vyshchoi shkoly u skhemakh i tablytsiakh [Higher school pedagogy in diagrams and tables]: navchalnyi posibnyk*. Kharkiv [in Ukrainian].
- Mykhailichenko, M. V., & Rudyk, Ya. M. (2016). *Osvitni tekhnologii [Educational technologie]: navchalnyi posibnyk*. Kyiv: TsP «KOMPRYNТ» [in Ukrainian].
- Romanov, L. A. (Ed.). (2018). *Proektni tekhnologii navchannia uchniv profesiino-tekhnichnykh navchalnykh zakladiv (dlia pedahohichnykh pratsivnykiv profesiino-tekhnichnykh navchalnykh zakladiv) [Proektni tekhnologii navchannia uchniv profesiino-tekhnichnykh navchalnykh zakladiv (dlia pedahohichnykh pratsivnykiv profesiino-tekhnichnykh navchalnykh zakladiv)]: dovidnyk*. Kyiv: IPTO NAPN Ukrainy [in Ukrainian].
- Ziazium, I. A. (2004). *Pedahohichna maisternist [Pedagogical skill]: pidruchnyk. 2-he vyd. dopov. i pererobl.* Kyiv: Vyshcha shk. [in Ukrainian].

HRYTSENKO L., KUZMENKO P., CHYSTIAKOVA L.

Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University, Ukraine

TECHNOLOGICAL APPROACH TO THE FORMATION OF DESIGN SKILLS OF FUTURE PEDAGOGUES OF PROFESSIONAL AND PRACTICAL TRAINING IN VOCATIONAL AND TECHNICAL EDUCATION INSTITUTIONS

The article examines the technological approach to the formation of design skills of future pedagogues of professional and practical training in vocational and technical education institutions. An overview of the concept of «design skills» and their meaning in the modern educational context has been carried out. The components of the formation of design skills of pedagogues of professional and practical training are considered in detail. Modern approaches to the formation of design skills are analyzed; in particular, methods and programs aimed at their development in future pedagogues. Special attention is paid to the technological approach to the formation of design skills, which includes the usage of modern technologies in the educational process. The role of the technological approach in ensuring the effective formation of the design skills of pedagogues of professional and practical training has been studied. The results of the analysis show that the implementation of the technological approach contributes to the improvement of the quality of education and training of future pedagogues.

Key words: *technological approach, design skills, pedagogues of professional and practical training, professional and technical education*

Стаття надійшла до редакції 21.04.2024 р.